НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
імені В. М. КОРЕЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України
_____ **О. В. Скрипнюк**
«28» квітня 2026 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
зі спеціальності D9 Міжнародне право
підготовки здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії (PhD)

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради Інституту
«28» квітня 2026 року
протокол № 6

КИЇВ – 2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування до аспірантури зі спеціальності D9 «Міжнародне право» розроблено в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з даної спеціальності та призначено особам, які здобули вищу освіту за ступенем магістра або спеціаліста, і які мають достатній рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, для продукування нових ідей, оволодіння освітньо-науковою програмою підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення.

Вступний іспит зі спеціальності проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з 3-х питань.

Вступник до аспірантури повинен продемонструвати повноту знань категорійно-понятійного апарату, нових підходів до трактування окремих понять, категорій та термінів, розуміння їхньої сутності, а також знання фактів, термінології, структур, принципів, закономірностей, методів і засобів науки міжнародного права. Вступник до аспірантури повинен також продемонструвати здатність аналізувати проблему з різних точок зору, показати знання міжнародно-правових явищ та процесів, методичну грамотність, зокрема сформованість конструктивно-планувальних, проєктувальних, комунікативно-навчальних і дослідницьких умінь. Рівень знань, умінь і навичок вступників до аспірантури оцінюється балами відповідно до критеріїв оцінювання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінювання знань вступників відбувається за 100-бальною шкалою та національною шкалою. Загальна оцінка за вступне випробування складається із суми балів, виставлених за відповіді на кожне з питань екзаменаційного білету, з використанням еквівалента оцінки за національною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

«Відмінно» (90–100 балів) виставляється вступникам, які показали вміння самостійно характеризувати основні закономірності міжнародно-правових явищ та вільно оперувати категоріальним апаратом; вміння давати послідовні, чіткі і логічно побудовані відповіді на основні та додаткові питання; продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; аргументовано використовувати їх, уміють застосовувати матеріал для винесення власних суджень.

«Добре» (75–89 балів) виставляється за правильне і логічне відтворення матеріалу, розуміння основоположних теорій і фактів, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними з несуттєвими помилками; вільне оперування понятійним апаратом з окремими неточностями; має місце недостатня аргументація при оцінці дій, процесів, явищ.

«Задовільно» (60–74 бали) виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та практичні знання відтворюються без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

«Незадовільно» (1–59 балів) виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Поданий в кінці програми рекомендований список літератури для самостійного опрацювання носить орієнтовний характер і не виключає власних ініціатив вступників до аспірантури у їх доборі та використанні.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Тема 1. Міжнародне право: його поняття, юридична природа та сутність

Поняття міжнародного права, його предмет та об'єкт. Характерні особливості міжнародного права. Проблеми визначення поняття міжнародного права, його природи та сутності. Сучасні наукові концепції щодо поняття, природи, змісту та сутності міжнародного права. Проблеми визначення системи міжнародного права. Особливості співвідношення та взаємодії міжнародного публічного права та міжнародного приватного права. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права. Імплементація норм міжнародного права та особливості механізмів її здійснення. Особливості нормотворення в міжнародному праві. Кодифікація норм міжнародного права.

Тема 2. Історія розвитку міжнародного права

Сучасні наукові погляди щодо історичних передумов виникнення міжнародного права. Проблеми періодизації історії розвитку міжнародного права. Особливості міжнародного права періоду Стародавнього світу. Особливості міжнародного права часів Середньовіччя. Особливості класичного міжнародного права. Перехід від класичного до сучасного міжнародного права (1919-1946 рр.). Сучасне міжнародне право та причини його кризи в кінці XX ст. – на поч. XXI ст. Історія розвитку науки міжнародного права в Україні. Роль академіка В. М. Корецького в розвитку науки міжнародного права України.

Тема 3. Джерела міжнародного права

Поняття джерела міжнародного права. Система джерел міжнародного права та їх ієрархія. Міжнародний звичай, як джерело міжнародного права. Міжнародний договір, як джерело міжнародного права. Особливості загальних принципів права, як джерела міжнародного права. Проблеми визначення юридичної сили рішень міжнародних організацій. Рішення міжнародних судів та арбітражних трибуналів та наукова дискусія щодо їх ролі в якості джерела міжнародного права. Роль доктрини у формуванні та розвитку міжнародного права.

Тема 4. Принципи міжнародного права

Поняття, функції та природа принципів міжнародного права. Класифікація основних принципів міжнародного права. Юридичний зміст принципів міжнародного права: принципу заборони застосування сили або погрози силою; принципу суверенної рівності держав, принципу невтручання, принципу територіальної цілісності держав, принципу непорушності

державних кордонів, принципу мирного врегулювання спорів, принципу поваги прав та основних свобод людини; принципу рівноправності і права народу на самовизначення, принципу співробітництва, принципу добросовісного виконання міжнародних зобов'язань.

Тема 5. Суб'єкти міжнародного права

Поняття суб'єкта міжнародного права. Первинні та похідні (вторинні) суб'єкти міжнародного права. Держава, як особливий суб'єкт міжнародного права. Державний суверенітет. Сутнісна характеристика та відмінність між конститутивною та декларативною теоріями визнання держав у міжнародному праві. Особливості міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій. Організація Об'єднаних Націй: історія створення, правовий статус, функції та основні органи. Сучасна криза діяльності ООН та наукові погляди на реформу цієї міжнародної організації. Рада Європи: історія створення, правовий статус, інституційна структура та напрямки діяльності. Міжнародно-правове співробітництво України з Радою Європи. Міжнародна правосуб'єктність націй і народів, які борються за створення незалежної держави та проблеми її реалізації. Характеристика міжнародної правосуб'єктності Ватикану та Мальтійського ордену. Сучасні погляди щодо правосуб'єктності індивіду в міжнародному праві.

Тема 6. Визнання та правонаступництво в міжнародному праві.

Поняття, сутність та юридичне значення визнання держав. Форми визнання держав у міжнародному праві. Конститутивна та декларативна теорії визнання держав у міжнародному праві. Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів, державної власності, державних архівів, державних боргів. Практика розв'язання спорів, що виникають щодо правонаступництва державних договорів, державної власності, державних архівів та державних боргів. Теорія континуїтету в міжнародному праві.

Тема 7. Розвиток науки міжнародного права.

Роль Гуго Гроція в становленні науки міжнародного права. Роль Ганса Кельзена в розвиток науки міжнародного права. Внесок Рафала Лемкіна в розвиток міжнародного права. Вчення Емера де Ваттеля та його внесок в розвиток науки міжнародного права. Розвиток ідей про територіальне море та дипломатичний імунітет Корнеліуса ван Бінкерсгука. Внесок Герша Лоутерпахта в теорію міжнародного права. Внесок сучасних вчених в міжнародне право: Антоніо Кассезе, Ален Пелле та Джеймс Кроуфорд.

Тема 8. Міжнародно-правова відповідальність

Поняття інституту міжнародно-правової відповідальності та його джерела. Міжнародно-правова відповідальність: поняття, суб'єкти, види та форми. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. Поняття та ознаки міжнародно-протиправного діяння держави. Класифікація

міжнародних правопорушень. Підстави звільнення від міжнародно-правової відповідальності. Відповідальність міжнародних організацій.

Тема 9. Міжнародно-правові засоби розв'язання міжнародних спорів

Поняття міжнародного спору. Поняття засобів мирного розв'язання міжнародних спорів. Переговори і консультації. Добрі послуги та посередництво. Примирення. Розв'язання міжнародних спорів в порядку арбітражу. Постійна палата третейського суду: історія створення, правовий статус, компетенція та результати діяльності. Міжнародний судовий розгляд як засіб мирного розв'язання міжнародних спорів. Міжнародний суд ООН: правовий статус, компетенція та основні принципи діяльності. Справи за участю України у міжнародних судових установах. Практика Міжнародного суду ООН з розгляду справи щодо застосування Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму та Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (Україна проти російської федерації). Практика Міжнародного суду ООН з розгляду справи щодо обвинувачень у геноциді згідно Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти російської федерації: долучилося 32 держави). Роль ООН та Ради Європи у формуванні механізму відшкодування збитків, завданих агресією росії проти України.

Тема 10. Право міжнародних договорів

Поняття та джерела права міжнародних договорів. Поняття міжнародного договору. Форма і структура міжнародного договору. Види міжнародних договорів та їх місце в правовій системі України. Етапи укладання міжнародних договорів. Застереження до міжнародного договору. Набуття міжнародним договором чинності. Дія (застосування) міжнародних договорів. Перегляд міжнародного договору. Тлумачення міжнародного договору. Припинення та призупинення дії міжнародного договору. Проблеми визначення місця міжнародного договору в правовій системі України. Вплив збройного конфлікту на дію міжнародних договорів: практика України.

Тема 11. Право зовнішніх зносин

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Поняття дипломатичного права. Дипломатичні представництва: поняття, види та функції. Дипломатичні привілеї та імунітети. Поняття консульського права. Особливості встановлення консульських відносин та заснування консульств. Консульські функції. Консульські привілеї та імунітети. Дипломатичне право міжнародних організацій.

Тема 12. Міжнародне гуманітарне право

Поняття та джерела міжнародного гуманітарного права. Принципи міжнародного гуманітарного права. Сфера дії міжнародного гуманітарного права. Методи та засоби ведення воєнних дій. Міжнародно-правовий захист

жертв війни. «Право Женеви» та «право Гааги»: сутність та співвідношення. Правовий статус військовополонених. Правовий статус комбатантів. Правовий статус цивільного населення та проблеми його захисту під час російсько-української війни. Окупація. Нейтралітет. Правовий статус та сучасні напрямки діяльності Міжнародного Комітету Червоного Хреста. Особливості дії норм міжнародного гуманітарного права в конфліктах неміжнародного характеру. Класифікація збройного конфлікту на території України.

Тема 13. Міжнародне кримінальне право

Поняття міжнародного кримінального права. Джерела міжнародного кримінального права. Принципи міжнародного кримінального права. Поняття міжнародного злочину. Міжнародні злочини: геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини та злочин агресії. Міжнародні кримінальні судові установи. Діяльність Міжнародного кримінального суду з розслідування міжнародних злочинів, вчинених росією під час широкомасштабного вторгнення на територію України.

Тема 14. Міжнародне право захисту прав людини

Поняття, система та джерела міжнародного права захисту прав людини. Класифікація прав людини. Універсальна система міжнародного захисту прав людини. Характеристика Міжнародного білля про права людини. Регіональні системи міжнародного захисту прав людини. Характеристика Загальної декларації прав людини. Характеристика та особливості Африканської (Банжульської) хартії з прав людини та народів. Характеристика Американської конвенції з прав людини та механізми захистку конвенційних прав. Джерела та механізми захисту прав людини, запроваджені в рамках Ради Європи. Практика Європейського суду з прав людини з розгляду позовів України проти росії. Регіональні системи захисту прав людини (європейська, американська, африканська).

Тема 15. Міжнародне морське, повітряне та космічне право

Поняття та джерела міжнародного морського права. Конвенція ООН з морського права 1982 р.: характеристика та юридичне значення. Класифікація та делімітація морських просторів. Правовий статус та особливості використання міжнародних морських каналів. Правовий статус воєнних кораблів. Правовий режим морських наукових досліджень. Правовий статус та напрямки діяльності міжнародних морських організацій. Практика Постійної палати третейського суду з розгляду спорів щодо порушення росією норм міжнародного морського права. Поняття та джерела міжнародного повітряного права. Правовий статус та напрямки діяльності міжнародних повітряних організацій. Принципи міжнародного повітряного права та особливості їх практичної реалізації. Міжнародно-правове регулювання польотів та повітряних сполучень. Міжнародно-правовий статус повітряного судна та його екіпажу. Боротьба з актами незаконного втручання в діяльність цивільної

авіації у міжнародному повітряному праві. Відповідальність у міжнародному повітряному праві: сутність, особливості, види та суб'єкти. Поняття та джерела міжнародного космічного права. Правовий режим космічного простору та небесних тіл. Правовий статус космонавтів та космічних апаратів. Відповідальність в міжнародному космічному праві.

Тема 16. Право Європейського Союзу

Основні етапи розвитку європейської інтеграції. Суб'єкти права Європейського Союзу. Джерела права Європейського Союзу. Система права Європейського Союзу. Співвідношення права Європейського Союзу і міжнародного права. Судова система ЄС. Місце Європейської Ради в системі органів Європейського Союзу. Структура та повноваження Ради Європейського Союзу. Структура та повноваження Європейської Комісії. Структура та роль Європейського Парламенту в системі органів Європейського Союзу. Співвідношення права Європейського Союзу і внутрішнього права його держав-членів. Еволюція правових засад європейської інтеграції України. Зміст та значення Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони 2014 р. Особливості набуття Україною статусу країни-кандидата на вступ до ЄС. Особливості реалізації Україною кандидатського статусу в ЄС.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційні питання розроблені на основі даної програми мають на меті комплексну перевірку теоретичної і практичної підготовки здобувачів до реалізації дослідження з обраної спеціальності.

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

1. Поняття міжнародного права та його особливості.
2. Система міжнародного права.
3. Імплементація норм міжнародного права: функції та механізми здійснення.
4. Діяльність ООН в сфері кодифікації та прогресивного розвитку норм міжнародного права.
5. Особливості співвідношення та взаємодії міжнародного публічного права та міжнародного приватного права.
6. Історичні передумови виникнення міжнародного права та періодизація історії його розвитку.
7. Характеристика міжнародного права часів Стародавнього світу та Середньовіччя.
8. Характеристика класичного міжнародного права.
9. Статут ООН як основа сучасного міжнародного права.
10. Характеристика суб’єктів міжнародного права.
11. Джерела міжнародного права: поняття, система, ієрархія.
12. Міжнародний договір як джерело міжнародного права.
13. Міжнародний звичай як джерело міжнародного права.
14. Поняття, функції та природа основних принципів сучасного міжнародного права.
15. Юридичний зміст та значення принципу заборони застосування сили або погрози силою.
16. Принципи територіальної цілісності держав та непорушності державних кордонів: проблеми застосування в сучасності.

17. Принцип мирного врегулювання спорів та практика його застосування Україною.
18. Юридичний зміст принципу суверенної рівності держав.
19. Держава, як основний суб'єкт міжнародного права.
20. Поняття, сутність та юридичне значення визнання держав.
21. Теорії визнання держав у міжнародному праві.
22. Поняття, сутність та юридичне значення правонаступництва держав.
23. Особливості правонаступництва об'єктів в міжнародному праві.
24. Особливості міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій.
25. Організація Об'єднаних Націй: історія створення, правовий статус, функції та сучасна роль.
26. Міжнародна правосуб'єктність націй і народів, які борються за створення незалежної держави.
27. Особливості правового регулювання міжнародно-правової відповідальності.
28. Міжнародно-правова відповідальність: поняття, підстави, ознаки.
29. Поняття міжнародно-протиправного діяння держави.
30. Класифікація міжнародних правопорушень.
31. Засоби мирного розв'язання міжнародних спорів: поняття, види та сутність.
32. Поняття міжнародного спору.
33. Поняття засобів мирного розв'язання міжнародних спорів.
34. Справи за участю України у міжнародних судових установах.
35. Внесок Рафала Лемкіна в розвиток міжнародного права.
36. Роль Гуго Гроція в становленні науки міжнародного права.
37. Роль Ганса Кельзена в розвиток науки міжнародного права.
38. Принципи міжнародного кримінального права.
39. Практика Міжнародного суду ООН з розгляду справи щодо застосування Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму та

Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (Україна проти російської федерації).

40. Практика Міжнародного суду ООН з розгляду справи щодо обвинувачень у геноциді згідно Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти російської федерації).
41. Поняття та джерела права міжнародних договорів.
42. Поняття, форма і структура міжнародного договору та стадії його укладання.
43. Проблеми визначення місця міжнародного договору в системі права України.
44. Застереження до міжнародного договору відповідно до Віденської конвенції про право міжнародних договорів.
45. Поняття та джерела права зовнішніх зносин.
46. Дипломатичні представництва: поняття, види та функції.
47. Особливості встановлення консульських відносин та заснування консульств. Консульські функції.
48. Поняття, джерела та сфера дії міжнародного гуманітарного права.
49. Принципи міжнародного гуманітарного права.
50. Правовий статус та сучасні напрямки діяльності Міжнародного Комітету Червоного Хреста.
51. Характеристика Міжнародного білля про права людини.
52. Характеристика Загальної декларації прав людини.
53. Характеристика та особливості Африканської (Банжульської) хартії з прав людини та народів.
54. Характеристика Американської конвенції з прав людини та механізми захистку конвенційних прав.
55. Джерела та механізми захисту прав людини в рамках Ради Європи.
56. Характеристика Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод
57. Поняття й види збройного конфлікту.

58. Поняття та джерела міжнародного морського права.
59. Конвенція ООН з морського права 1982 р.: загальна характеристика та юридичне значення.
60. Класифікація та делімітація морських просторів.
61. Поняття та джерела міжнародного повітряного права.
62. Міжнародно-правове регулювання польотів та повітряних сполучень.
63. Поняття та джерела міжнародного космічного права.
64. Правовий режим космічного простору та небесних тіл.
65. Основні етапи розвитку європейської інтеграції.
66. Суб'єкти права Європейського Союзу.
67. Джерела права Європейського Союзу та особливості їх імплементації у внутрішні правопорядки держав-членів.
68. Acquis ЄС: поняття та сутність.
69. Система права Європейського Союзу.
70. Співвідношення права Європейського Союзу і міжнародного права.
71. Еволюція правових засад європейської інтеграції України.
72. Особливості реалізації Україною кандидатського статусу в ЄС.
73. Органи Європейського Союзу.
74. Судова система Європейського Союзу.
75. Процедура виходу з Європейського Союзу.
76. Регламенти та директиви Європейського Союзу: характеристика та порівняльний аналіз.
77. Особливості захисту основоположних прав у Європейському Союзі.
78. Правові засади функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу.
79. Практика екстратериторіального застосування права ЄС.
80. Правове регулювання вільного пересування осіб в межах Європейського Союзу.

РЕКОМЕНДОВАНА ДЖЕРЕЛА

1. Brownlie I. Principles of Public International Law. Oxford: Oxford University Press, 2003. 6th Edition. 742 p.

2. Dixon M. Textbook on International Law. Oxford: Oxford University Press, 2017. 7th ed. 372 p.

3. Onishchenko, N., V.Teremetskyi, V. Bila, Y. Chechil, and M. Kostenko. Judicial and extrajudicial proceedings to compensate for damages caused by armed conflicts: experience of Ukraine. Lex Humana. Vol. 15, no. 3, June 2023, pp. 522–537.

4. Protsenko I., Savchuk K. Sovereign Rights of the State and the Scope of their Implementation in the Context of Development of the International Human Rights Law. Journal of Advanced Research in Law and Economics. Volume XI Issue 1(47) Spring 2020. P. 164–168.

5. Shaw M. N. International Law Paperback. Cambridge University Press, 2014. 7th ed.1063 p.

6. Skrypniuk O., Onishchenko N., Kvasha O., Marchenko M.& Nonyak M. To the Issue of Human Rights for Peace. Pakistan Journal of Criminology. Vol. 15, No. 04, October-December 2023. P. 569–583.

7. Акуленко В. І. Міжнародне право охорони культурних цінностей та його імплементація у внутрішньому праві України: Монографія. 2-ге вид., випр. та доповн. Київ: Норма права, 2023. 656 с.

8. Американська конвенція з прав людини. 1969. URL: https://www.oas.org/dil/treaties_b-32_american_convention_on_human_rights.pdf?__cf_chl_tk=zlUPGHyx97bJq_TbRFId3H2mA0B1ANINv4JlNMcwcJQ-1747086876-1.0.1.1-MEaOvGiKl_lZjhiT_bAubf5FEyms6wBZsNWMBJpmGrM

9. Африканська хартія з прав людини та народів. 1981. URL: https://au.int/sites/default/files/treaties/36390-treaty-0011_-_african_charter_on_human_and_peoples_rights_e.pdf

10. Буткевич В. Г., Мицик В. В., Задорожній О. В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В.Г. Буткевича. К., 2004. 816 с.

11. Буткевич О. В. Історія міжнародного права. Підручник. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 416 с.

12. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України / За ред. В.Н. Денисова. Київ: Юстиніан, 2006.

13. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text

14. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів 1983 р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/MU83K04U

15. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text

16. Гердеґен М. Міжнародне право / [Переклад з нім. Р. Корнута]. К.: К.І.С., 2011. 516 с.

17. Гринчак В. А. Мирні засоби врегулювання міжнародних спорів. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 324 с.

18. Гутник В. В. Право на захист в міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика. Львів; Харків; Одесса: Фенікс, 2019. 439 с.

19. Дмитрієв А. І., Муравйов В. І. Міжнародне публічне право. К., 2000. 638 с.

20. Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В. Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. К.: Академперіодика, 2014. Т. 1. А-Д. 920 с.

21. Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В. Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. К.: Академперіодика, 2017. Т. 2. Е-Л. 926 с.

22. Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В. Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. К.: Академперіодика, 2019. Т. 3. М-Я. 992 с.

23. Книга перша: Інституційне право Європейського союзу. *Європейське право: право Європейського союзу: підручник: у трьох кн*. / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. К. : Ін Юре, 2015. 312 с.

24. Кресін О. В. Рішення ЄСПЛ щодо Криму 2020 р. і щодо Донбасу 2023 р.: юридична кваліфікація незаконного контролю РФ щодо території України. *Право України*. 2023. № 3. С. 34–53.

25. Загальна декларація прав людини. 1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

26. Закон України «Про міжнародні договори». 2004 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text

27. Захист соціально вразливих груп: міжнародний та національний виміри : збірник наукових праць. Всеукраїнська науково-практична конференція 19 жовтня 2023 р., Київ. / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, ГО «Інкубатор демократичних ініціатив». Київ: Видавничий дім «Академперіодика», 2023. 145 с.

28. Камінська Н. В. Юрисдикційні особливості притягнення до відповідальності за вчинення міжнародних злочинів проти України. Міжнародно-правові наслідки збройної агресії рф проти України: збірник наук. праць / за заг. ред. О. М. Шпакович. Київ, Од.: Фенікс, 2024. С. 15–24.

29. Kaminska N., Shcherban I.V. Implementation of the Rome Statute of the International Criminal Court: historical, theoretical and practical aspects. Kyiv, 2023. 236 p.

30. Камінська Н. Міжнародна правотворчість і джерела міжнародного права як сучасні феномени. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: право, 2025, Вип.30. DOI 10.34079/2518-1319 -2025-15-30-91-100

31. Камінська Н., Гдичинський В. Світовий правовий порядок і міжнародний правопорядок у працях українських юристів-міжнародників *Правова держава. Щорічник наукових праць*. 2025. Вип. 36. С.641-652 DOI: 10.33663/0869-2491-2025-36-641-652

32. Камінська Н., Бойко В. Імплементація міжнародного права: концептуальні підходи і необхідність модернізації. *Вісник НАПрН*. 2025. №32(4), С. 154-166. https://doi.org/10.31359/1993-0909-2025-32-4-154

33. Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжнародного правопорядку : колект. монографія / наук. ред. В. Репецький, І. Земан, В. Гутник : Львів-Дрогобич, Коло, 2021. 420 с.

34. Книга друга: Матеріальне право Європейського союзу. *Європейське право: право Європейського союзу: підручник : у трьох кн.* / за заг. ред. В. І. Муравйова. К. : Ін Юре, 2015. — 456 с.

35. Книга третя: Право зовнішніх зносин Європейського союзу. *Європейське право: право Європейського союзу: підручник: у трьох кн.* / В. І. Муравйов, М. М. Микієвич, І. Г. Білас та ін. К. : Ін Юре, 2015. 408 с.

36. Конституція України. 1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text

37. Міжнародне публічне право : підручник / В. М. Репецький, В. М. Лисик, М. М. Микієвич, А. О. Андрусевич, О. В. Буткевич; ред.: В. М. Репецький; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. К. : Знання, 2012. 2-ге вид. 437 с.

38. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2019. Т. 1. Основи теорії. 416 с.

39. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2019. Т. 2. Основні галузі. 624 с.

40. Оніщенко Н. М., Сунєгін С. О. Система прав людини: нові підходи та бачення. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 1(15). С. 133–144.

41. Особливості міжнародно-правового захисту цивільного населення в сучасних збройних конфліктах: колективна монографія. за заг. ред. д.ю.н., проф. В. Н. Денисова : монографія. До 75-річчя Інституту. Київ: Парламентське видавництво, 2023. 592 с.

42. Павко Я. А. Міжнародно-правове регулювання співробітництва держав в Арктиці: монографія. ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 358 с.

43. Переверзєва О. С. Особливості охорони морського середовища під час збройних конфліктів відповідно до керівництва Сан-Ремо з міжнародного права. Legal horizons 2022 vol.15 № 1–4 (English). К. С. 44–54.

44. Проценко І. М. Особливості правового статусу майна супротивника у війні в світлі агресії Росії проти України. Правова держава. Щорічник наукових праць. Вип. 33. К, 2022. С. 114–122.

45. Савчук К. О. Історія міжнародного права: курс лекцій/ К.О. Савчук ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. 2-ге вид., допов. і перероб. К.; Одеса: Фенікс, 2021. 140 с.

46. Статут Організації Об'єднаних Націй. 1945. URL: https://uk.wikisource.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82_%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%9E%D0%B1%27%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9

47. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.

48. Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії. Х.: Право, 2014. 512 с.

49. Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право : підручник – К.: Знання, 2012. 631 с.

50. Улиганець В.Є. Міжнародний захист прав людини та народів крізь призму Африканської комісії з прав людини та народів. Альманах міжнародного права. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2024. Вип. 31. С. 12 – 28.

51. Фалалєєва Л. Г. Захист основоположних прав у інтеграційному правопорядку Європейського Союзу: монографія. Київ: ФОП Кандиба Т. П. , 2020. 455 с.

52. Філіппов А.В. Імплементація Україною міжнародно-правових норм щодо відповідальності за незаконне втручання в діяльність цивільної авіації. *Правотворчість в Україні в контексті розвитку доктрини і практики міжнародного права :* монографія / за ред. академіка НАПрН України Н. М. Оніщенко, д. ю. н. Л. Г. Фалалєєвої. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 512 с. С. 369-423.

53. Ходош В. В. Місце і роль принципу правомірної діяльності держави в становленні її абсолютної відповідальності. Правова держава: Щорічник наукових праць Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Випуск 34. Київ, 2023. С. 740–747.